

Către: Ion CHICU
Prim-ministru al Republicii Moldova

Ref.: Situația epidemiologică COVID-19 și impactul asupra mediului privat
Nr. 35 din 17 martie 2020

Stimate domnule Prim-ministru,

Din numele A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”) vă asigurăm de înaltele noastre considerațiuni.

Salutăm atitudinea proactivă a autorităților publice prin declararea stării de urgență în sănătatea publică, inclusiv prin suspendarea activității instituțiilor de menire socială și educațională, unei serii de unități comerciale, centre de recreere și agrement, astfel asigurând minimizarea fenomenului de răspândire a COVID-19.

Iminent, aceste decizii, inevitabile și necesare în situațiile actuale, duc la o încetinire a activității de antreprenoriat. Dar, pe lângă efectele economice exprimate prin suspendarea activității mai multor unități comerciale, se constată și anumite efecte negative de ordin social, prin aplicarea extensivă a Hotărârilor Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică nr. 8, 9 din 15 martie 2020, care se transpun prin interzicerea desfășurării activității de întreprinzător a multor companii din sector real și terțiar al economiei, dar și celor care deserveșc nemijlocit agenții economici care practică activitate de comerț cu amănuntul a produselor alimentare, a produselor farmaceutice și a produselor petroliere.

Pe de altă parte, suspendarea activității unor sectoare întregi ale economiei diminuează capacitatea întreprinderilor de a-și onora obligațiile operaționale și financiare, atât cu terții, cât și cu statul. Menționăm, că AmCham Moldova este în legătură constantă cu managementul companiilor, privind asigurarea implementării Recomandărilor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în vederea asigurării protecției social-economice și a securității și sănătății în muncă a salariaților în contextul situației epidemiologice din țară.

În lumina celor expuse mai sus, până a reuși dezvoltarea unei analize de impact a situației epidemiologice COVID-19 și lansarea unor instrumente de suport a mediului privat, este imperios necesar clarificarea regimului de activitate a unor industrii, precum și adoptarea unor măsuri stringente de relaxare regulatorie în domeniul fiscal și al raporturilor de muncă, găsindu-le în anexă la prezenta scrisoare.

Cu respect,

Mila Malairău
Director Executiv

Hotărârile Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică

Nr.	Norma juridică	Ambiguități la aplicarea normei
	Pct. 3 din Hotărârea nr. 8 din 15 martie 2020 „3. Se stabilesc Măsurile de sănătate publică aplicabile unităților de comerț și prestări servicii (care cad sub incidența codurilor CAEM R90.0, 91.0 și 93.0), cu excepția comerțului en-gros și a comerțului cu amănuntul a produselor alimentare, a produselor farmaceutice și a produselor petroliere, conform anexei nr. 2.”. Anexa nr. 2 la Hotărârea nr. 8 din 15 martie 2020 „Administratorii unităților de comerț, agrement, recreere, sălilor de sport, centrelor sportive, bazinelor de înot, sălilor de fitness, teatrelor, cinematografele, sălilor de concerte, muzeelor și a altor unități pentru antrenament și recreere (care cad sub incidența codurilor CAEM R90.0, 91.0 și 93.0), precum și administratorii încăperilor din gestiunea confesiunilor religioase se obligă la respectarea măsurilor și regulilor: [...]”. Pct. 6 din Hotărârea nr. 9 din 15 martie 2020 „6. Se sistează până la 01.04.2020 orele 00:00: - activitatea de comerț a unităților comerciale cu amănuntul, cu excepția unităților de comercializare a produselor alimentare, a produselor farmaceutice și a produselor petroliere; [...]”.	Prin interpretarea prevederilor Hotărârii nr. 8 și nr. 9 din 15 martie 2020, se înțelege că acestea determină în mod exhaustiv activitățile de comerț la desfășurarea cărora urmează să se respecte măsurile de sănătate publică și cerințele prevăzute în aceleași acte. Totodată, se constată că Hotărârile sunt interpretate și aplicate de către organele responsabile în mod extensiv și neuniform, agenții economici care desfășoară activități precum prestarea serviciilor sau producerea mărfurilor, altele decât cele menționate în Hotărâri, fiind de asemenea somați să își sisteze activitatea. Ținând cont de necesitatea asigurării previzibilității activității agenților economici, se solicită respectuos clarificarea următoarelor aspecte: 1. Măsurile de sănătate publică prevăzute în Hotărârea nr. 8/2020 se aplică exclusiv unităților de comerț prevăzute la pct. 3 și celor din anexa nr. 2 la aceeași hotărâre, adică unitățile de comerț și prestatori de servicii care cad sub incidența codurilor CAEM R90.0, 91.0 și 93.0? 2. Măsurile de sănătate publică prevăzute în Hotărârea nr. 8/2020 nu se aplică unităților care desfășoară comerț en-gros (cu ridicata) indiferent de categoria produselor comercializate? 3. În conformitate cu prevederile pct. 6, liniuța 1 din Hotărârea nr. 9/2020 urmează a fi sistată activitatea exclusiv a unităților comerciale cu amănuntul, cu excepția unităților de comercializare a produselor alimentare, a produselor farmaceutice și a produselor petroliere? 4. În conformitate cu prevederile pct. 6 și pct. 8 din Hotărârea nr. 9, coroborate cu prevederile Hotărârii nr. 8/2018, activitatea entităților prestatoare de servicii și entităților de producere a mărfurilor (i.e. activitatea organizațiilor de creditare nebanară, prestatorilor de servicii poștale și de curierat deschise concurenței, prestatorilor de servicii IT, fabricilor și uzinelor de producere a mărfurilor, indiferent de categoria mărfurilor produse)) nu urmează a fi sistată? Ținând cont că magazinele on-line reprezintă unități comerciale cu amănuntul, în conformitate cu pct. 6 din Hotărârea nr. 9/2020 sunt magazinele on-line în drept să desfășoare activități de livrare a mărfurilor la domiciliu?

Domeniul fiscal și de raportare

Nr.	Norma juridică	Argumente privind necesitatea de intervenție	Propuneri de măsuri
1.	Articolul 54⁴ alin. (3), 69⁵ alin. (4), 83 alin. (4) din Codul fiscal	La moment, există obligația de prezentare a Declarației privind impozitul pe venit aferentă anului 2019 la data de 25 martie 2020. Pornind de la regimul de situație epidemiologică instaurat în țară, multe companii au indicat asupra necesității revizuirii termenului de raportare cu prelungirea acestuia cu cel puțin o lună, iar dacă situația nu se va redresa în următoarele săptămâni, va fi nevoie de o intervenție suplimentară de prelungire. În mare parte, chiar dacă s-a asigurat lucrul de la distanță cât de mult posibil, multe din cele necesare depunerii, fie și electronice a dărilor de seamă, este legat de serverul central, cel mai des, inaccesibil de la distanță, ceea ce duce la creșterea riscului de îmbolnăvire din cauza expunerii în spațiul public.	Pentru a asigura un termen rezonabil onorării obligației fiscale de depunere a declarației pe venit pentru anul 2019, se propune extinderea acestuia până la 25 aprilie 2020
2.	Articolul 54⁴ alin. (2), 69⁵ alin. (2), art. 84 alin. (1) din Codul fiscal	Achitarea în rate (în cazul plătitorilor de IVAO și a persoanelor ce practică activitate profesională în domeniul justiției - achitarea trimestrială) a impozitului pe venit este un exercițiu ce necesită, pe lângă posedarea unor informații despre rezultatul final al anului precedent (una din metodele de determinare a mărimii impozitului datorat) și mijloace suficiente. Or, în perioadă de situație epidemiologică în care fiecare rezervă de mijloace financiară e critică pentru agenții economici pentru a asigura o fluiditate naturală a ciclului economic, onorarea	Se propune implementarea mecanismului specificat la articolul 84 alin.(2) din Codul fiscal, prin oferirea posibilității achitării impozitului pe venit în avans în 2 rate - 25 septembrie pentru primele 3 trimestre și 25 decembrie - pentru ultimul trimestru. Similar, în cazul plătitorilor de IVAO și a persoanelor ce practică activitate profesională în domeniul justiției termenul ar fi 25 octombrie și 25 ianuarie, respectiv.

		obligațiilor se prezintă drept un exercițiu extrem de greu de realizat.	
3.	Articolul 228 alin. (2) și art. 236 alin. (1) din Codul fiscal	Aplicarea unor sancțiuni fiscale în situația în care există o situație de criză similară celei curente ar putea demoraliza agenții economici și determina un comportament mai puțin conform din punct de vedere fiscal pe viitor.	Se propune prevederea expresă a neaplicării amenzilor și majorărilor de întârziere (penalităților) pentru perioada declarării situației epidemiologice.
4.	Articolul 5 pct.29) Codul fiscal	Conform Codului fiscal, subdiviziune este o unitate structurală a întreprinderii, instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia. În legătură cu modificarea locului de muncă al salariaților la domiciliu, cu modificarea corespunzătoare a contractului individual de muncă, apare o neclaritate vizavi de necesitatea înregistrării subdiviziunii fiscale ("altele" - apartament; casă) la autoritățile fiscale și achitarea impozitului pe venit aferent fiecărei "subdiviziuni". Aceste așa-zise obligații creează dificultăți pentru agenții economici în această situație și așa grea din punct de vedere financiar și emoțional.	Se propune o specificare clară în BGPF despre faptul că regimul de lucru de la domiciliul angajatului nu creează obligația înregistrării unei subdiviziuni în sens fiscal, or, în caz în care este considerat că acest fapt reiese din lege - scutirea angajatorilor de a înregistra subdiviziuni fiscale în cazul când a fost stabilit regimul de muncă la domiciliu pentru salariați în perioadă de urgență de sănătate publică cu achitarea corespunzătoare a obligațiilor fiscale.
5.	Articolul 33 alin.(3) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017	Pornind de la regimul de situație epidemiologică instaurat în țară, companiile au indicat asupra necesității revizuirii termenului de raportare cu prelungirea acestuia cu cel puțin o lună, iar dacă situația nu se va redresa în următoarele săptămâni, va fi nevoie de o intervenție suplimentară cu prelungirea. În mare parte,	Se propune modificarea legislației în vederea extinderii termenului de prezentare a situațiilor financiare și raportului de audit pentru 31 mai cel puțin, preferabil fiind, totuși, în baza celor mai bune practici europene, finalul lunii iunie (180 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune)

		chiar dacă s-a asigurat lucrul de la distanță cât de mult posibil, multe din cele necesare depunerii, fie și electronice a dărilor de seamă, este legat de serverul central, cel mai des, inaccesibil de la distanță, ceea ce duce la creșterea riscului de îmbolnăvire din cauza expunerii în spațiul public. Mai mult ca atât, rapoartele de audit ce necesită a fi întocmite și prezentate odată cu prezentarea situațiilor financiare reprezintă practic o misiune imposibilă de realizat, termenul prezentat fiind unul extrem de strâns.	
<i>Domeniul relațiilor de muncă</i>			
Nr.	Actul normativ	Ambiguități la aplicarea normei	
1.	Art. 76 lit.(d), Codul muncii al Republicii Moldova, Contractul individual de muncă se suspendă în circumstanțe ce nu depind de voința părților, inclusiv și în caz de carantină. Art. 14, Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, asiguratului îi se acordă indemnizația pentru prevenirea îmbolnăvirilor	Se solicită explicarea modalității de aplicare a prevederilor Codului muncii în ceea ce privește suspendarea contractului individual de muncă în caz de carantină, inclusiv prin prisma definirii cazurilor care pot fi calificate drept carantină. De asemenea, se solicită explicarea modalității de aplicare a art. 14 din Legea nr. 289/2004 în ceea ce privește emiterea certificatelor medicale pentru plata indemnizației pentru prevenirea îmbolnăvirilor. Nu în ultimul rând, se propune concretizarea faptului dacă indemnizația prevăzută la art. 14 din Legea nr. 289/2004 urmează a fi plătită doar în cazul în care carantina este instituită la nivel de unitate sau, cu titlu de exemplu, în ipoteza apariției unor cazuri singulare în care salariații urmează a respecta regimul de carantină (e.g. la revenirea din locurile unde au fost înregistrate focare de COVID-19).	